

HRVATSKA KOMORA PRIMALJA
CROATIAN CHAMBER OF MIDWIVES

Ulica grada Mainza 11, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel. 01 5494 688
Mob. 091 345 1093, 091 345 1092

e-mail: tajnica@komora-primalja.hr
komora@komora-primalja.hr

KLASA: 032-01/24-01/1

URBROJ: 340-16-24-1

U Zagrebu, 11. siječnja 2024. godine

HRVATSKA KOMORA®
PRIMALJA
CROATIAN CHAMBER OF MIDWIVES

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

TRG SVETOG MARKA 2

10 000 ZAGREB

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

KSAVER 200A

10 000 ZAGREB

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

DONJE SVETICE 38

10 000 ZAGREB

HRVATSKI STRUKOVNI SINDIKAT

MEDICINSKIH SESTARA - MEDICINSKIH TEHNIČARA

DRAŠKOVIĆEVA 7

10 000 ZAGREB

SAMOSTALNI SINDIKAT ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI HRVATSKE

TRG KRALJA PETRA KREŠIMIRA IV BR.2

10 000 ZAGREB

PREDMET: Analiza stanja broja i dobi primalja, primalja-asistentica, prvostupnica primaljstva i magistra primaljstva

- *dopis, dostavlja se*

Poštovani,

Hrvatska komora primalja osnovana je 2009. godine kao samostalna, neovisna, strukovna, zakonski utemeljena organizacija primalja koja djeluje na području Republike Hrvatske, štiti prava i zastupa interese primalja, unapređuje primaljsku djelatnost, brine se za ugled primalja i pravilno obavljanje primaljskog zvanja (članak 1. Statuta HKP). Osnovana je s vizijom neovisnog primaljstva. Misija Hrvatske komore primalja je da štiti prava i interese primalja, promiče identitet i dostojanstvo struke te razvija primaljstvo kroz unaprjeđenje obrazovanja i zakonodavstva.

Sukladno Zakonu o primaljstvu (Narodne novine br. 120/08, 145/10), Hrvatska komora primalja vodi Registar članova. Prema podacima iz 2016. godine u Registru bilo je upisano ukupno 2549 primalja. Podaci na dan 04.10.2023. godine pokazuju da je u Registru članova upisano ukupno 2407 primalja. Dakle, u razdoblju od sedam godina (od 2016. do 2023. godine) broj upisanih primalja u Registru članova se smanjio za više od 5%, konkretno u Registru je upisano 142 primalje manje nego 2016. godine.

Nastavno na prednje navedeno Hrvatska komora primalja je izradila analizu starosne dobi upisanih članova iz rezultata koje analize jasno proizlazi da je gotovo trećina aktivnog članstva odnosno 870 članica upisanih u Registar Hrvatske komore primalja starosne dobi između 54 i 64 godine života. Slijedom čega je više nego razvidno da će najkasnije za deset godina sve navedene primalje, dakle njih 870, imati uvjete za odlazak u mirovinu. Činjenica je da u Republici Hrvatskoj trenutno postoje samo dva studija primaljstva, jedan u Rijeci i jedan u Split, koji godišnje završava ukupno cca 30 prvostupnica primaljstva (svaki studij ima upisnu kvotu od svega 15 studenata

godišnje), a što konkretno znači da će „ovim tempom“ za deset godina zvanje prvostupnice primaljstva steći sveukupno cca 300. Kada navedeni podatak usporedimo sa brojem primalja koje će u tom trenutku steći uvjete za mirovinu dolazimo do podatka da će za deset godina u Republici Hrvatskoj nedostajati preko 600 primalja i to pod uvjetom da se što manji broj budućih prvostupnica primaljstva odluči odseliti iz Republike Hrvatske (a što je itekako pozitivan trend zadnjih godina).

Ovdje svakako treba napomenuti i to da već sada u Republici Hrvatskoj postoji kroničan nedostatak primaljskog kadra i da se Hrvatskoj komori primalja redoviti javljaju Ustanove koje kontinuirano raspisuju natječaje za prvostupnice primaljstva, a na koje im se nitko ne javlja. Upravo stoga je izuzetno važno problem nedostatka primaljskog kadra što ranije prepoznati i aktivno što prije započeti sa rješavanjem istoga kako se za deset godina ne bi desio problem nesagledivih i nerješivih posljedica.

Također bi Vam željeli napomenuti da je iz provedene Analize razvidno sljedeće:

- u 2016. godini je u Republici Hrvatskoj bilo 124 prvostupnica primaljstva, 79 primalja - asistentica i 2346 primalja srednje stručne spreme (prema ranije završenim propisima), dok nije postojala niti jedna jednina magistra primaljstva
- u 2023. godini u Republici Hrvatskoj postoji 29 magistra primaljstva, 379 prvostupnica primaljstva, 353 primalja-asistentica i 1650 primalja srednje stručne spreme.

A iz čega je više nego razvidno da su 2016. jednako kao i 2023. najbrojnija skupina primalje srednje stručne spreme koje su nakon stupanja na snagu zakona o primaljstvu nastavile raditi na zatečenim radnim mjestima i koje su prema tada važećim zakonima i propisima u Republici Hrvatskoj samostalno obavljale primaljsku skrb.

Stečena prava u RH primalja školovanih prema prijašnjim propisima (prije stupanja na snagu Zakona o primaljstvu) priznaju se kao unutarnje pravo u RH. Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija jamči stečena prava i bavljenje profesijom kada matična država članica povisi obrazovnu razinu potrebnu za pristup profesiji i bavljenje tom profesijom. Stoga primalje u zatečenom stanju mogu raditi iste poslove na zatečenim radnim mjestima u radionici (ali i na svim drugim radnim mjestima na kojima su do tada radile) kao i prije donošenja Zakona o primaljstvu kojim su propisane djelatnosti primalje-asistentice. Iz toga je jasno da navedena skupina primalja srednje stručne spreme radi i može nastaviti s radom do umirovljenja, međutim na njihova mjesta potrebno je zaposliti prvostupnice primaljstva kojih na tržištu rada gotovo da i nema.

Napominjemo, iako je primaljstvo u EU priznata i samostalna profesija i smatra se jednom od pet najznačajnijih profesija, u RH je i dalje zanemarena. Republika Hrvatska se ulaskom u EU obvezala na usklađivanje propisa i zakona kojima se određuje potrebno obrazovanje i stručne kompetencije, a Zakon o primaljstvu kao temeljno obrazovanje za primalje navodi završetak preddiplomskog studija sukladno Direktivi 2005/36 EZ. Kao što je već navedeno, važan strateški cilj Hrvatske komore primalja je poticanje razvoja odgovarajućeg sustava obrazovanja u primaljstvu, međutim unatoč brojnim aktivnostima koje Komora kontinuirano provodi s ciljem pokretanja preddiplomskog studija (kako u Zagrebu, tako i u ostalim gradovima Republike Hrvatske), isto do danas nije rezultiralo uspjehom.

Naglašavamo da je jedno od važnijih problema što u Zagrebu, koji je glavni grad Republike Hrvatske i najveće Područno Vijeće u kojem je najveći broj primalja (gotovo trećina članstva Hrvatske komore primalja), nema studija primaljstva. Nepostojanje studija u Zagrebu predstavlja veliki problem budući u Zagrebu postoje 4 velika rodilišta koja imaju kroničan nedostatak primaljskog kadra. Primalje koje su završile srednju školu za zanimanje primalja-asistentica/asistent i žele se dalje usavršavati i napredovati u struci upisuju se na studij sestrinstva u Zagrebu koji im je dostupan i financijski prihvatljiviji, pa samim tim mijenjaju zvanje i zanimanje.

Osim školovanja, odnosno nedovoljnog broja preddiplomskih studija u Republici Hrvatskoj, brojni drugi faktori također utječu na odabir zanimanja. Jedan od njih sasvim sigurno je i Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama u kojoj se primalje ne spominju ni u jednom dijelu, osim u Uredbi o izmjenama i dopuni Uredbe o nazivima

radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (3.2023.) gdje se primalje spominju kao zdravstveni radnici u domovima socijalne skrbi i centrima za pomoć u kući na radnom mjestu III. vrste sa koeficijentom koji je izjednačen s koeficijentom bolničara koji je raspoređen na radno mjesto IV. vrste.

Nadalje, i visina osobnog primanja odnosno plaća koju primalje i medicinske sestre ostvaruju za svoj rad u Republici Hrvatskoj sasvim sigurno imaju utjecaja na odlazak iz Hrvatske u neku drugu državu gdje su adekvatno priznate kao profesija i puno bolje plaćene. Prema istraživanju koje je provela Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj-OECD prosječna mjesečna bruto plaća medicinskih sestara u Luksemburgu 2021. godine iznosila je 9674 eura. Drugo mjesto zauzima Island s prosječnom bruto plaćom od 6777 eura. U Hrvatskoj je taj **iznos bio 1572 eura**, čime je Hrvatska stavljena na 24. mjesto. Ispod nje je samo Mađarska, gdje je prosječna bruto plaća 1538 eura. Iako će mnogi reći da se ne možemo uspoređivati s Luksemburgom i Islandom, u istom istraživanju sudjelovala je i susjedna nam Slovenija s prosječnom bruto plaćom od 3817 eura. Raspoloživo na: (<https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/pogledajte-razliku-u-placi-lijecnika-i-medicinskih-sestara-u-hrvatskoj-i-ostatku-svijeta---800391.html>)

Slijedom svega prednje navedenog smatramo neophodnim da ministarstvo nadležno za zdravstvo te sama Vlada Republike Hrvatske prepoznaju važnost svih reguliranih profesija, pa tako i primaljstva i da počne ulagati u iste na jednak način, kako se ne bi dogodilo da za desetak godina cijela jedna profesija nestane, te se samim time zakinu žene i njihove obitelji za adekvatnu primaljsku skrb koju trebaju dobiti u Hrvatskoj jednako kao i u svim drugim državama članicama EU.

S poštovanjem,

PREDSJEDNICA
HRVATSKE KOMORE PRIMALJA
Barbara Finderle, mag. obs.

Barbara Finderle